

Wellicht bevindt zich „de koninklijke cel” (indien er althans zulk een bijzonder deel van het nest bestaat) op zeer verborgen plaatsen.

Voor de verdere bestrijding van de resten der kolonie op het schip werd het instuiven van „Parijsch groen” in de gangen en het bestrijken van de houtdeelen met „xylamon” aangeraden.

Over andere gevallen van schade door deze (en andere) termieten zal men op het Instituut voor Plantenziekten steeds gaarne ingelicht worden.

Buitenzorg, Aug. '35.

Dr L. G. E. KALSHOVEN.

BOEKBESPREKINGEN

P. M. W. DAKKUS. — Orchideeën, welke in Ned. Indië gekweekt kunnen worden. —

3de verm. druk. Bandoeng, A. C. NIX & Co. 1935, XI + 367 blz. 24 afb., 192 foto's, 19 fig. geb. f 7.50. — Gaarne geven wij ter voortzetting van de bespreking van den 2den druk (jg. 20, p. 236) een korte bespreking van den 3den, die door zijn groote uitbreiding van tekst en illustratie de talrijke orchideeën-liefhebbers in Ned. Indië wel zéér welkom zal zijn. Het is zoo langzamerhand een lijvig werk geworden met 367 blz. tekst en 45 bladen met foto's, dat er vooral wat illustraties — die grotendeels aan reproducties uit het tijdschrift „De Orchidee” zijn ontleend — betreft, zeer aanzienlijk op vooruitgegaan is, na zijn tweede vervelling, waarop velen met spanning hebben gewacht, daar de tweede druk reeds eenigen tijd was uitverkocht. Alle hoofdstukken zijn omgewerkt, andere zijn geheel nieuw (behandeling van importen, nuttige orchideeën, orchideeën-hybriden).

Bij al het goeds wat wij van dit kloeke boekwerk willen zeggen, moeten ons eenige opmerkingen, beter gezegd wenschen voor de toekomst, van het hart. De rossige kleur van vele foto's kan ons niet bekoren; gewoon zwart-wit zou o.i. fraaier geweest zijn. Voorts nummere men alle figuren door; tusschen p. 16-17 zijn er nu 4 ongenummerd, evenals een voor afb 37, terwijl de *Laeliocattleya*-hybriden op afb 47 onder a-c op 4 foto's voorkomen, doch van *Dendrobium Demmenii* 2 afb. beide zijn genummerd. Voorts is nog steeds verzuimd te vermelden, dat de minder fraaie pentekeningetjes, die uit den eersten druk afkomstig zijn, en gelukkig geleidelijk aan verdwijnen (147, 70), indertijd zijn overgenomen van SCHLECHTER. Ook heeft de vlakverdeling op de platen met de foto's niet altijd naar wensch plaatsgehad; men was natuurlijk gebonden aan de grootte van reeds bestaande cliché's. Ook lijkt ons den titel op den band meer kunstzinnig dan duidelijk. Het wijzen op deze kleine tekortkomingen, die alle slechts het uiterlijk van het boekwerk betreffen, en waarvoor de uitgever meer als de auteur verantwoordelijk is, doet echter geenszins iets af aan het feit, dat wij de Ned. Ind. orchideeën-liefhebbers, den auteur en den uitgever van harte gelukwenschen met deze geslaagde uitgave. Dat deze binnen zóó korten tijd noodig bleek bewijst wel, dat dit boek „er als koek in gaat”.

VAN STEENIS.

A. ERNST, — Das biologische Krakatauproblem. Zürich, 1934, 187 blz. 24 fig., 2 kaarten.

Dit werk is verschenen in de „Vierteljahrschrift der Naturforschenden Gesellschaft in Zürich”, vol. 79, en tegelijkertijd gepubliceerd als Meded. 4 van de „Ergebnisse der mit Subvention der Julius Klaus Stiftung von Prof. ERNST ausgeführten Indo-Malayischen Forschungsreise 1931”. onder welken naam het in den boekhandel verkrijgbaar zal zijn. Prof. ERNST, die in 1906 zijn eerste bezoek aan Krakatau bracht en daarover toen een aantrekkelijk werkje publiceerde, heeft 25 jaar later een tweede bezoek aan dit zoo welbekende eiland gebracht en daarover een tweede rapport geschreven. Rapport is nu juist niet de term, want het boek geeft een uiterst volledig overzicht van alles wat er over Krakatau beweerd en gepubliceerd is en over de vraagstukken, die met deze studie verband houden. Hij doet dat op zeer objectieve wijze, wat zeer gewaardeerd moet worden, terwijl toch zijn kritischen zin overal merkbaar is. Aan hen, die belangstellen in het onderzoek van de flora en fauna van Krakatau en de algemeene vraagstukken, die daarbij te pas komen, kan een nadere kennismaking warm worden aanbevolen. Ik kan dan ook geheel instemmen met de waardeering die Prof. LAM (Vakblad voor Biologen 1935, p. 161-165) voor dit mooie en gave stuk werk, dat een jaar na Krakatau's gouden jubileum is verschenen, heeft vertolkt.

VAN STEENIS.